

Mikromuovirajoitus ja kosmetiikka

Kosmetiikkafoorumi 28.11.2023

Mervi Assmann, Teollisuus ja kuluttajakemikaalit

Kerron esityksessäni

- Mitä mikromuovi on ja miten sitä syntyy
- Mikromuovirajoitus ja sen tarkoitus
- Mitä rajoitus koskee ja mitä ei koske
- Siirtymäajat erilaisille tuotteille
- Erilaisia tuotteita koskevat vaatimukset
- Mistä löytyy ohjeita ja lisätietoja

Synteettiset polymeerimikrohiukkaset eli mikromuovit

- Syntyy muovijätteen kulumisessa.
- Voidaan valmistaa tarkoituksella.
- Tarkoituksella valmistettua mikromuovia käytetään sellaisenaan tai lisätään tuotteisiin tuomaan tiettyjä ominaisuuksia.
- Mikromuovi ei liukene veteen eikä hajoa ympäristössä ja voi aiheuttaa haittaa ympäristössä.
- Esiintyy kaikkialla, on löydetty myös juomavedestä ja elintarvikkeista.

Mikromuovin määritelmä

- Synteettisillä polymeerien mikrohiukkasilla tarkoitetaan kiinteitä polymeerejä, jotka
 - sisältyvät hiukkasiin ja muodostavat vähintään 1 paino-% hiukkasista tai muodostavat hiukkasten pinnalle yhtenäisen pinnoitteen ja
 - vähintään 1 paino-% hiukkasista täyttää jommankumman seuraavista:
 - hiukkasen koko on kaikissa suunnissa enintään 5 mm
 - hiukkasen pituus on enintään 15 mm ja pituuden ja halkaisijan suhde suurempi kuin 3.

Mitä mikromuovirajoituksella halutaan saavuttaa?

- Mikromuovirajoituksella rajataan mikromuovin käyttöä tietyissä käyttökohteissa, joista aiheutuu päästöjä ympäristöön.
- Lisäksi asetetaan mikromuovin käytölle ehtoja, jotta päästöjä ei syntyisi tai niitä syntyisi mahdollisimman vähän.
- Kertakäyttöisiä muovituotteita on jo aikaisemmin kielletty, esimerkiksi siksi, että roskaantuminen erityisesti vesistöissä vähenisi ([SUP](#)).

Lähde: [WWF:n uutinen 6.3.2020](#)

Minna Nyrhinen-Blazquez

Tutkijat ovat löytäneet uuden katkalajin vajaan seitsemän kilometrin syvyydestä Mariaanien haudasta Tyyneltämereltä. Katka sai tieteelliseksi nimekseen *Eurythenes plasticus*, sillä sen sisältä löytyi tutkimuksissa mikromuovia. WWF on rahoittanut tutkimusta, jonka tulokset julkistettiin Zootaxa-tiedejulkaisussa torstaina.

Tutkijat törmäsivät merten rehottavaan muoviongelmaan huolestuttavalla tavalla Tyynenmeren syvyyksissä, kun he löysivät Mariaanien haudasta ennen tuntemattoman katkalajin, jonka sisältä löytyi mikromuovia. Brittiläisen Newcastle'n yliopiston tutkijat nimesivät katkan *Eurythenes plasticukseksi*, sillä sen havaittiin tutkimuksissa sisältävän polyeteenitereftalaattia eli PET-muovia. Kyseistä muovia käytetään muun muassa muovipullojen ja urheiluvaatteiden valmistuksessa.

Mikromuovirajoitus

- Rajoitus koskee tuotteisiin **tarkoituksella lisättävää** mikromuovia.
- Synteettisten polymeerimikrohiukkasten eli mikromuovin markkinoille saattaminen eli EU:hun tuonti, myyminen tai vastikkeetta luovuttaminen on kiellettyä 17.10.2023 alkaen.
- Kielto koskee synteettisiä polymeerimikrohiukkasia ja seoksia, joihin niitä on lisätty 0,01 painoprosenttia tai enemmän jonkin halutun ominaisuuden antamiseksi.
 - Koskee mikromuovia sellaisenaan, esim. glitteriä.
 - Koskee seoksia, joihin mikromuovia on lisätty, esim. kosmetiikkavalmisteita.
- Rajoitus on annettu EU:n asetuksella [\(EU\) 2023/2055](#).
- Rajoitus lisätty REACH-asetuksen liitteeseen XVII no. 78.

Mikromuovirajoitus ei koske

- Ei koske tuotteita, jotka on saatettu markkinoille ennen 17.10.2023.
 - Vältetään tarpeettomat palautusmenettelyt
 - Vähennetään jätteen syntyä
- Ennen 17.10.2023 EU:hun tuodut, varastossa ja kaupan hyllyssä olleet tuotteet voi myydä tai luovuttaa eteenpäin.
- Erilaisille tuoteryhmille on tietyt siirtymäajat, jolloin niiden markkinoille saattaminen kielletään, ks. dia s. 9.
- Kielto ei koske mikromuoveja sisältävien tuotteiden, esim. kosmeettisten valmisteiden käyttöä.

Mikromuovin määritelmän ulkopuolella eli rajoitus ei koske

- Luonnonpolymeerit
 - Esim. villa, silkki, ligniini, selluloosa, tärkkelys ja erilaiset proteiinit
- Polymeerit, jotka ovat hajoavia^(*)
- Polymeerit, joiden liukoisuus^(*) on suurempi kuin 2 g/l
 - *) hajoavuus- ja liukoisuustestit on kuvattu asetuksessa
- Polymeerit, joiden kemiallinen rakenne ei sisällä hiiliatomeja

Siirtymäaikoja

Markkinoille saattamisen kieltö tulee voimaan alla olevista päivämääristä alkaen
- ei saa tuoda EU:hun, myydä tai luovuttaa

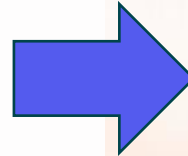
pvm	tuoteryhmä
17.10.2023	Mikrohelmiä sisältävät tuotteet (esim. kuorinta-aineet)
17.10.2023	Mikromuovia sisältävät seokset sellaisenaan (esim. irtokimalle eli glitter)
17.10.2027	Poishuuhdeltavat kosmeettiset valmisteet (esim. shampoo, saippuat, hoitoaineet)
17.10.2029	Kosmeettiset valmisteet, joita ei huuhdella pois (esim. ihovoiteet, hiusten muotoilutuotteet)
17.10.2029	Kapseloidut hajusteet kosmetiikkavalmisteissa (esim. deodorantit)
17.10.2031	Merkintävaatimus "Tämä tuote sisältää mikromuoveja" huulille ja kynsille tarkoitettuihin valmisteisiin ja meikkeihin (*)
17.12.2031	<i>Ennen 17.10.2031 markkinoille saatetut huuli-, kynsi- ja meikkituotteet</i>
17.10.2035	Huulille ja kynsille tarkoitettut valmisteet ja meikit (ei koske kynsilakkoja)

Mikrohelmillä tarkoitetaan synteettisiä polymeerimikrohiukkasia, joita käytetään kuorimiseen, kiillottamiseen tai puhdistamiseen

Poikkeukset – ei sovelleta markkinoille saattamiseen

Tuotteita saa tuoda EU:hun, myydä ja luovuttaa, vaikka sisältävät mikromuovia – ei siirtymäaikoja

- Teollisuudessa käytettävää mikromuovia
- sellaisiin loppukäyttöihin tarkoitettua mikromuovia, joissa hiukkasia ei vapaudu
- lääkkeitä
- eläinlääkkeitä
- EU-lannoitevalmisteita
- elintarvikelisäaineita
- *in vitro* -diagnostiikkaan tarkoitettuja laitteita
- elintarvikkeita
- rehuja

Hiukkasia ei vapaudu loppukäytössä:

- Eristetään ympäristöstään teknisin keinoin ja päästöt ympäristöön estetään, kun mikromuovia käytetään käyttöohjeiden mukaisesti, esim. kromatografiakolonneissa, vedensuodatusyksiköissä tai tulostinten väriaineissa
- Muuttuvat fysikaalisilta ominaisuuksiltaan pysyvästi siten, että polymeeri ei enää kuulu soveltamisalaan, esim. vaipoissa, **kynsilakoissa**, maaleissa tai liimoissa.
- Sisällytetään pysyvästi kiinteään matriisiin, esim. betoniin ja hartsiin lisätyt kuidut tai pelletit.

Vaatimuksia mikromuovia sisältävien tuotteiden toimittajille, kun hiukkasia ei vapaudu tuotteen loppukäytössä

Tuotteita saa tuoda EU:hun, myydä ja luovuttaa – ei siirtymäaikoja

Tuotteen toimittajien on annettava käyttö- ja hävittämisohjeet ammattikäyttäjille ja kuluttajille 17.10.2025 alkaen.

- Ohjeissa kerrottava, miten mikromuovin päästöt ympäristöön voidaan estää.

Tuotteen toimittajien on toimitettava tietoa vuodesta 2027 alkaen Euroopan kemikaalivirastolle (ECHA).

- Koskee tuotteita, joita saatetaan markkinoille ensimmäistä kertaa ammattilaisille ja kuluttajille.
- Raportoidaan edellisenä vuonna myydyistä, luovutetuista ja maahantuoduista tuotteista, mm. kuvaus käytöstä, arvio käytön ja kuljetuksen aikana syntyneistä ympäristöpäästöistä.
- Ensimmäinen raportointi 31.5.2028 mennessä. Raportointisysteemiä ei vielä ole.

Toimittajalla tarkoitetaan valmistajaa, maahantuojaa, jatkokäyttäjää tai jakelijaa, joka saattaa mikromuovia markkinoille sellaisenaan tai seoksessa.

Teollisuudessa käytettävä mikromuovi

Toimittajien on 17.10 2025 alkaen toimitettava teollisuuskäyttäjille seuraavat tiedot:

- Käyttö- ja hävittämishjeet, miten mikromuovipäästöt ympäristöön voidaan estää
- Raaka-aineessa oltava maininta: ”Toimitettaviin synteettisiin polymeerimikrohiukkasiin sovelletaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1907/2006 liitteessä XVII olevassa nimikkeessä 78 vahvistettuja ehtoja”
- Tiedot aineessa tai seoksessa olevan mikromuovin määrästä tai pitoisuudesta
- Polymeerien tunnistamista koskevat yleiset tiedot

- Muoviteollisuuden on toimitettava tietoa käyttämästään mikromuovista ECHAlle vuodesta 2026 alkaen.
- Muun teollisuuden, esimerkiksi kosmetiikkateollisuuden, on toimitettava tietoa käyttämästään mikromuovista ECHAlle vuodesta 2027 alkaen, mm. kuvaus käytöstä ja arvio käytön ja kuljetuksen aikana syntyneistä ympäristöpäästöistä.
 - 31.5.2028 mennessä raportoitava tiedot edelliseltä vuodelta.
 - Raportointisysteemiä ei vielä ole.

Komission ohjeet glitteristä ja esineistä

- Esineet eivät pääsääntöisesti kuulu rajoituksen piiriin.
- Jos on kyse glitteriä sisältävistä koristeista, eli **esine on pääasiallisesti koriste**, glitter ei saa irrota esineestä normaalissa käytössä. Jos glitter irtoaa normaalissa käytössä, esinettä ei ole saanut myydä tai luovuttaa tai tuoda EU:hun 17.10.2023 jälkeen.
- Jos koristeellinen tarkoitus on toissijaista, kuten esimerkiksi tekstiileissä, vaatteissa, kengissä, näitä mikromuovirajoitus ei koske.
- *Ovatko glitteriä tai pieniä muovitähtiä sisältävät irtoripset ensisijaisesti koristeita vai onko niiden pääasiallinen tarkoitus olla tekoriipsiä?*
- Lisää ohjeita komissiolta tulossa vuoden loppuun mennessä.

Lisätietoa ja linkkejä

- Tukesin sivu: [Synteettiset polymeerimikrohiukkaset eli mikromuovit | Turvallisuus- ja kemikaalivirasto \(Tukes\)](#)
- Komission sivu mikromuovirajoituksesta ja yhteystiedot: [Mikromuovin käyttöä rajoitetaan \(europa.eu\)](#)
- Komission sivu: [Kysymyksiä ja vastauksia tarkoituksellisesti lisättyä mikromuovia koskevasta rajoituksesta \(europa.eu\)](#)
- Euroopan kemikaaliviraston sivu: [Mikromuovit - ECHA \(europa.eu\)](#)

Tukesin kemikaalineuvonta

- [Kemikaalineuvonta yrityksille | Turvallisuus- ja kemikaalivirasto \(Tukes\)](#)
- Kysymyksiä voi lähettää [kysymyslomakkeella](#).
- Halutessasi voit soittaa meille puhelinaikoina
 - maanantai 9.30 - 11.30
 - tiistai 9.30 - 11.30
 - torstai 13.00 - 15.00
- REACH- ja CLP-asetuksia koskevat kysymykset: 029 5052 222
- biosidiasetusta koskevat kysymykset: 050 597 6338.

[Ilmoita vaarallinen tai puutteellinen tuote](#)

Esityksen kuvat MS,
Pixabay, Pexels